

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Raadgever Toezicht en Handhaving Wet Kinderopvang

Kinderopvang biedt ouders de gelegenheid om de zorg voor kinderen te combineren met betaalde arbeid. Terwijl ouders werken kunnen zij er van op aan dat hun kind in veilige handen is. Ouders met een uitkering kunnen waar nodig deelnemen aan een reïntegratietraject terwijl hun kinderen worden opgevangen.

De kinderopvang heeft de taak om kinderen tussen 0 en 12 jaar verantwoord op te vangen. Dit wil zeggen opvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige en gezonde omgeving. Kinderopvang kent verschillende vormen: kinderdagverblijven (KDV), buitenschoolse opvang (BSO) en gastouderopvang. Kinderdagverblijven bieden dagopvang voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Buitenschoolse opvang is opvang voor kinderen van 4 tot 12 jaar vóór en na schooltijd en in de schoolvakanties. Gastouderopvang is naar zijn aard veel kleinschaliger, en kan zowel dagopvang als buitenschoolse opvang aanbieden. Een gastouder mag maximaal 4 kinderen tegelijkertijd opvangen, thuis of elders. De eisen die aan deze drie vormen worden gesteld verschillen op detailniveau.

De overheid garandeert een basiskwaliteit van de kindercentra door het wettelijk verankeren van minimale kwaliteitseisen. De overheid vindt het belangrijk dat ouders gebruik kunnen maken van kinderopvang en draagt daarom bij aan de kosten die ouders hiervoor moeten maken. In 2005 en 2006 konden

werkgevers op vrijwillige basis maximaal 1/3 van de kosten (onbelast) aan ouders vergoeden. Met ingang van 1 januari 2007 ontvangen ouders niet alleen de toeslag van de overheid via de belastingdienst, maar ook de per die datum verplichte werkgeversbijdrage (werkgevers dragen voortaan verplicht bij via een opslag op de sociale verzekeringspremies). Hoe lager het inkomen van de ouders hoe minder zij zelf hoeven bij te dragen.

Taak van de gemeente

Sinds de invoering van de Wet Kinderopvang hebben gemeenten géén beleidsverantwoordelijkheid meer voor de kinderopvang. De overgebleven wettelijke taken voor gemeenten zijn:

1. Toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang (Art.61 Wet Kinderopvang)

De Wet kinderopvang verplicht het college erop toe te zien dat de kwaliteit van de kinderopvang gewaarborgd is. Hiertoe hebben vrijwel alle gemeenten afspraken gemaakt met inspecteurs van de GGD die tenminste jaarlijks de kinderopvanginstellingen bezoeken. Zij controleren of de instellingen aan de

in de wet vastgelegde kwaliteitseisen voldoen. Deze eisen zijn onderverdeeld in een aantal categorieën, te weten

- Inspraak van ouders
- Personeel
- Veiligheid en gezondheid
- Accommodatie en inrichting
- Groepsgrootte en leidster - kind ratio
- Pedagogisch beleid en praktijk
- Omgang met klachten

De kwaliteitseisen vloeien voort uit een door de sector zelf geformuleerd convenant. De GGD inspecteurs brengen naar aanleiding van een inspectiebezoek een rapport uit aan het college. Dit rapport is openbaar. Indien een kinderopvangorganisatie op één of meer punten niet aan de wettelijk gestelde kwaliteitseisen voldoet dan heeft het college een handhavingstaak. Zij kan het gehele arsenaal van bestuurlijke boetes, dwangsommen en sluiting inzetten al naar gelang de ernst van de overtreding. Waar kinderen grote risico's lopen, zal het college snel en efficiënt met gepaste maatregelen moeten reageren. De gemeente wordt op haar beurt namens de minister gecontroleerd door de Inspectie voor Werk en Inkomen.

2. Bijhouden van een register van kindercentra en gastouderopvang.

Gemeenten nemen kindercentra en gastouderbureaus die zich melden op in het register. Het register is voor een ieder in te zien.

3. Verstrekken van een tegemoetkoming aan specifieke doelgroepouders

In tegenstelling tot werkgevers houden gemeenten ook in 2007 een taak in de financiering van kinderopvang voor bepaalde doelgroepen zoals studenten, tienermoeders. De regering overweegt deze taak per 2008 ook over te hevelen naar de Belastingdienst.

Rol van de gemeenteraad

Het college is verplicht jaarlijks vóór 1 juli een verslag over het toezicht in het voorafgaande jaar aan te bieden aan de gemeenteraad. Als gemeenteraadslid kunt u het college vragen naar de stand van zaken en de vinger aan de pols houden voor wat betreft de voortgang van de controles en de handhaving. Dit laatste wordt ook door de Inspectie voor Werk en Inkomen gedaan, zij ontvangen namelijk een kopie van het jaarverslag van het college.

In het kader van de controlefunctie van de Raad kunt u uiteraard ook signalen die u uit de omgeving opvangt over kwalijke praktijken in de kinderopvang

doorgeven aan het college, zodat zij waar nodig maatregelen kunnen nemen.

Ontwikkelingen

Met ingang van 1 augustus 2007 is de basisschool verplicht om - voor ouders die dat wensen - buitenschoolse opvang te organiseren (Wet op het Primair Onderwijs). Vaak maken scholen daartoe afspraken met kinderopvangondernemers. Ook de aan school verbonden of door de school georganiseerde buitenschoolse opvang valt onder het regime van de Wet Kinderopvang. Gemeenten hebben in principe géén verantwoordelijkheid voor het realiseren van buitenschoolse opvang. Gemeenten kunnen wel overwegen het realiseren van (multifunctionele) accommodaties te ondersteunen of aan te sturen. Een aantrekkelijk voorzieningenaanbod voor de inwoners is voor veel gemeenten belangrijk.

Aanbod VNG

- De VNG voert in 2006 en 2007 met subsidie van het ministerie van SZW het project Verbetering Toezicht en Handhaving Wet Kinderopvang uit. Dit project is gestart omdat uit onderzoek was gebleken dat de kwaliteit van de kinderopvang achteruit was gegaan. Het verbeteren van het toezicht en de handhaving is één van de manieren waarop de kwaliteitseisen de aandacht krijgen die ze verdienen. Het projectteam verzamelt en deelt good practices, signaleert problemen en kansen en beantwoordt vragen van gemeenten. Einddoel is dat na 2007 gemeenten alles weten en kunnen wat nodig is voor een goede uitvoering van toezicht op en handhaving van de Wet kinderopvang.
- Meer informatie over kinderopvang en het project Verbetering Toezicht en Handhaving Wet Kinderopvang is te vinden op www.vng.nl > Jeugd > Kinderopvang.